

MAKEDONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

İLE

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

2013-2015 YILLARINA AİT KÜLTÜREL İŞBİRLİĞİ PROGRAMI

Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır), Makedonya Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında 15 Ekim 1993 tarihinde imzalanan Kültürel İşbirliği Protokolününün 16. maddesine dayanarak aşağıdaki Program üzerinde mutabık kalmışlardır.

Madde 1

Taraflar, kültür ve sanatın tüm alanlarında ilgili kurum ve birimler arasında karşılıklı işbirliğinin kurulmasını ve geliştirilmesini destekleyeceklerdir.

Taraflar, karşılıklı olarak kendi kültürlerinin tanıtılmasına katkıda bulunan kültür günleri ve haftaları düzenleyeceklerdir.

MÜZİK VE SAHNE SANATLARI

Madde 2

Taraflar, Ülkelerinde düzenlenecek uluslararası müzik, sahne, folklor, tiyatro, opera, bale vb. kültürel ve sanatsal içerikli etkinliklere karşılıklı olarak ve eşitlik ilkesi doğrultusunda katılımı teşvik edeceklerdir. Ayrıca, tiyatro, bale ve opera topluluk ve kuruluşlarla işbirliğini destekleyeceklerdir. Bu hususta bilgi ve belge değişiminde bulunacaklardır. Söz konusu etkinliklere sanat gruplarının ve bireysel sanatçıların katılımını kolaylaştırılacaktır.

Taraflar, opera, bale ve çok sesli müzik alanlarında kültürel değişim yolu ile ülke halklarının birbirlerini tanımalarına olanak sağlanmasına çalışacaklardır.

Madde 3

Taraflar, çeşitli sahne sanatlarıyla ilgili olarak besteci, rejisör, koreograf, orkestra şefi, solist, sanatçı, dekor/kostüm tasarımcılarının mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerinden yararlanılması konularında işbirliğini sağlamaya çalışacaklardır. Taraflar, iki ülke arasında turneler düzenlenmesine ve eser değişiminin sağlanmasına çalışacaklardır. Bu eserlerin değişiminde fikri mülkiyet haklarına ulusal mevzuat ve taraf olunan uluslararası sözleşmeler çerçevesinde saygı gösterilecektir.

Madde 4

Taraflar, müze ve galeriler arasında yakın işbirliğinin sürdürülmesini destekleyeceklerdir. Taraflar, kültürel ve tarihi miras dışındaki diğer sergi, uzman, sanat literatürü ve neşriyat değişimini destekleyeceklerdir.

Madde 5

Taraflar, ressamların, ülkelerinde düzenlenecek uluslararası resim sergilerine karşılıklı olarak katılmalarını destekleyeceklerdir.

EDEBİYAT VE YAYIMCILIK

Madde 6

Taraflar, karşılıklı olarak edebiyat ve yayın kuruluşları arasında işbirliğini destekleyecekler, yazarların ve şairlerin ülkelerinde düzenlenecek olan uluslararası edebiyat toplantılarına katılmalarını teşvik edeceklerdir

Madde 7

Taraflar, Makedonya Cumhuriyeti'nde Türk yazarların ve Türkiye Cumhuriyeti'nde Makedon yazarların kitaplarının çevrilmesi ve yayımlanması için çaba göstereceklerdir.

Madde 8

Taraflar, ülkelerinde düzenlenen uluslararası kitap fuarları hakkında birbirlerini bilgilendireceklerdir.

FİLM VE TELİF HAKLARI

Madde 9

Taraflar, karşılıklı olarak birbirlerinin ülkelerinde film haftaları düzenlenmesini destekleyeceklerdir. Bu vesileyle üç-dört kişilik heyetlerin ağırlanmasını teşvik edeceklerdir.

Madde 10

Taraflar, ortak film yapımlarının gerçekleşmesi için ülkelerinde uygun şartların sağlanması doğrultusunda işbirliği yapacaklardır.

Madde 11

Taraflar, ülkelerinde düzenlenen uluslararası film festivallerine profesyonel kısa ve uzun metrajlı film sanatçılarının (yönetmen, oyuncu, senarist, teknik eleman, vb.) katılmalarını destekleyeceklerdir.

Madde 12

Taraflar, telif haklarının korunması doğrultusunda milli mevzuatlarına ve tarafların imzaladıkları uluslararası anlaşmalara dayanarak, işbirliğinde bulunmak ve temas kurmak için çaba harcayacaklardır.

Madde 13

Taraflar, fikri mülkiyet konusunda düzenlenen uluslararası konferans, panel, sempozyum ve benzeri faaliyetlerden birbirlerini haberdar edeceklerdir.

KÜTÜPHANE, KÜLTÜR MİRASLARI VE HALK KÜLTÜRÜ

Madde 14

Taraflar, kütüphane ve kültürel anıtları koruma kurumları arasındaki yakın işbirliğinin devamını sağlayacaklardır. Ayrıca uzman araştırmacı ve kültür mirası eseri niteliğinde olmayan sergi, proje, dokümantasyon ve neşriyat değişimini destekleyeceklerdir.

Taraflar, aşağıdaki kurumlar arasında yakın işbirliğini destekleyeceklerdir:

- Üsküp "St. Kliment Ohridski" Ulusal ve Üniversite Kütüphanesi ve Bitola "St. Kliment Ohridski" Ulusal ve Üniversite Kütüphanesi ve Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü ile Milli Kütüphane Başkanlığı arasındaki işbirliğini.
- Makedonya Üsküp Ulusal Koruma Doğal Bilimler Müzesi Merkezi, ile Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü arasındaki işbirliğini
- İstanbul Arkeoloji Müzesi ile Makedonya Müzesi arasındaki işbirliğini.

Madde 15

Taraflar, UNESCO ve diğer uluslararası kuruluşlar çerçevesinde kültür ve sanat alanında işbirliğini destekleyeceklerdir.

Madde 16

Taraflar, iki ülke arasında kütüphanecilik alanında işbirliğinin geliştirilmesi amacıyla her yıl birer kütüphanecinin bir hafta süreyle değişimini yapacaklardır.

Madde 17

Taraflar, bilimsel yayın, kaynak ve belgelerin değişimini sağlayacaklar, karşılıklı olarak el yazmaları ve nadir eserlerin dijital kopya, mikrofilm, katalog ve basılı yayın değişimini teşvik edeceklerdir. Bu değişim, telif haklarına ters düşmeyecek şekilde tarafların milli yasalarıyla uyum içinde yapılacaktır.

Madde 18

Taraflar, kültürel değerlerinin kanun dışı olarak ülkelerine sokulmalarını, çıkarılmalarını ve transferlerini önlemek için milli mevzuatları ve imzaladıkları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde bilgi değişimi ve işbirliği yapacaklardır.

Madde 19

Taraflar, halk kültürü alanında işbirliğini teşvik edecekler ve bu amaçla bu alanda incelemelerde bulunmak üzere uzman değişiminde bulunacaklardır.

Madde 20

Taraflar, bilim adamı ve uzmanların halk kültürü konulu uluslararası bilimsel toplantılara karşılıklı olarak katılımını teşvik edecekler ve halk kültürü konulu sergilerin düzenlenmesini, kukla, gölgü oyunu, halk müziği ve halk oyunları sanatçı ve topluluklarının değişimini destekleyeceklerdir.

Madde 21

Taraflar, kültürel mirasın yaşatılması amacıyla birbirlerine her türlü desteği verecek ve Makedonya'daki Türk sanat eserleri ile Türkiye'deki Makedon sanat eserlerini koruyacaklar, her iki ülkedeki eserlerinin restorasyonuna katkı sağlayacaklardır.

GENEL HÜKÜMLER

Madde 22

Taraflar arasında kütüphanecilik alanında işbirliğinin geliştirilmesi ve karşılıklı olarak uzman personel değişim ile iki ülke kütüphaneleri arasında bilimsel yayın, kaynak ve belgelerin değişiminin yapılmasını sağlayacaklardır.

Madde 23

İki ülke arasında toplantı, sempozyum, kongre, proje çalışmalarının gerçekleştirilmesi sonunda hazırlanan ve yayınlanan yayımların, araştırma, proje sonuçlarının ve bilimsel raporların değişimini sağlayacaklardır.

Madde 24

Taraf ülke temsilcilerinin diğer ülkede gerçekleştirilen festival, uluslararası toplantı, seminer ve diğer ülke etkinliklerine katılımın teşvik edilmesi ile taraf ülke yazarlarının edebi eserlerinin çevirisi ve yayımlanması teşvik edilecektir.

Madde 25

İki ülke edebiyat ve yayın kuruluşları arasında işbirliğinin desteklenmesi ve ülkelerinde düzenlenen edebiyat ve yayıncılık konulu uluslararası sempozyum, panel ve festivallere katılımının teşvik edilmesi sağlanacaktır.

Madde 26

Taraflar, ülkelerinde düzenlenen uluslararası kitap fuarları hakkında birbirlerini bilgilendirecek ve bu fuarlara iki ülkenin yayıncı ve yazarlarının karşılıklı katılımını teşvik edeceklerdir.

Madde 27

Heyet değişimi hükümleri şunlardır:

- a) Gönderen Taraf, kabul eden Tarafa en geç bir ay önce heyet üyeleri ve onların ziyaretiyle ilgili gereksinimleri hakkında bilgi verecektir.
- b) Kabul eden Taraf, gönderen Tarafa on beş gün içerisinde heyetin kabulü kararı ve ziyaret zamanını bildirecektir.
- c) Ziyaret ile ilgili bilgiyi alan gönderen Taraf, kabul eden Tarafa, en geç on gün içinde kesin varış yeri ve zamanı ulaşım aracı ile ilgili bilgi verecektir.

Madde 28

Sergi değişimi hükümleri şunlardır:

a) Gönderen Taraf, en az üç ay önce sergi için gereken malzemeleri (konsept, gereken metin, sanat eserleri listesi, sergi alanı ile katalogun hazırlanışı için gereken malzemeler) kabul eden Tarafa iletacaktır.

b) Gönderen Taraf, sergilenecek eserleri serginin açılmasından en geç on gün önce kabul eden Tarafa gönderecektir.

c) Kabul eden Taraf, serginin kendi ülkesindeki güvenliğini garanti eder. Sergi malzemesinin herhangi bir kayba veya zarara uğraması halinde, gönderen Tarafın tazminat için sigorta şirketine başvurabilmesi amacıyla, kabul eden Taraf, zarar ya da kayıpla ilgili tüm dokümantasyonu gönderen Tarafa vermekle yükümlüdür. Zarara İlişkin çalışmaları yürüten uzmanların tüm masrafları kabul eden Tarafa karşılanacaktır. Gönderen Taraf izin vermedikçe restorasyon yapılmayacaktır.

MALİ HÜKÜMLER

Madde 29

Heyet ve bireylerin değişimine ait mali hükümler:

a) Katılımcıların uluslararası gidiş-dönüş biletleri ile kostüm ve müzik aletlerinin nakliye masraflarını gönderen Taraf karşılayacaktır.

b) İşe-ibate, belirlenmiş programla ilgili yurt içi ulaşım, temsilin tanıtımı ve organizasyon masraflarını kabul eden Taraf karşılayacaktır.

Madde 30

Sanat gruplarının değişimine ait mali hükümler şunlardır:

a) Grup üyeleri ve eşlik eden kişinin uluslararası gidiş-dönüş biletleri ile malzeme, kostüm ve müzik aletlerinin masraflarını gönderen Taraf karşılayacaktır.

b) İşe-ibate, topluluğun ve eşlik eden kişinin yurtiçi ulaşımı, malzeme, kostüm ve müzik aletlerinin nakliyesi ile temsilin reklam ve organizasyonu, topluluk üyesi ya da eşlik eden kişinin acil bir hastalığının belirlenmesinde sağlık hizmeti masraflarını kabul eden Taraf karşılayacaktır.

Madde 31

Sergi değişimine ait mali hükümler şunlardır:

a) Sergi ve sergiden sorumlu uzmanın uluslararası ulaşımı ve eserlerin "çivi den çiviye" sigorta masraflarını gönderen Taraf karşılayacaktır.

b) Sergi ve sergiden sorumlu uzmanın yurtiçi ulaşımı, sergi alanı, katalog ve reklam malzemesinin basımı (eğer başka türlü belirtilmiş değilse) ve sergi için gerekli diğer teknik hizmetlerin masraflarını kabul eden Taraf karşılayacaktır.

c) Sergi organizatörleri serginin organizasyon koşulları ve mali hükümlerini ayrı bir anlaşmayla tespit edebilirler.

Madde 32

İşbu Program, yürürlüğe girmesi için Tarafların ulusal mevzuatlarında öngörülen iç hukuki işlemlerin tamamlandığına dair son bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girecek ve yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 yıl süreyle veya yeni bir Program imzalanana kadar geçerli olacaktır.

İşbu Program, Taraflardan birinin diplomatik kanallardan bildirim yoluyla sona eriş tarihinden 3 ay önce feshedilebilir.

İşbu Program, karşılıklı rızayla değiştirilebilir. Her değişiklik, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen usule uygun şekilde yürürlüğe girecektir.

Bu Program İstanbul'da, 21/12/2012 tarihinde bütün metinler aynı derecede geçerli olmak üzere Türkçe, Makedonca ve İngilizce dillerinde iki orijinal nüsha halinde imzalanmıştır. Yorumunda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti
Adına

ERTUĞRUL GÜNAY
Kültür ve Turizm Bakanı

ELIZABETA KANCESKA MILEVSKA
Kültür Bakanı

**ПРОГРАМА ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА
МЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА
И
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ЗА 2013 – 2015 година**

Владата на Република Турција и Владата на Република Македонија (во понатамошниот текст: Страните) постигнаа согласност за следнава Програма, повикувајќи се на член 16 од Протоколот за соработка во областа на културата потпишан на 15 октомври 1993 година меѓу Република Турција и Република Македонија.

Член 1

Страните го поддржуваат воспоставувањето и развојот на взаемната соработка меѓу институциите и единиците во сите сфери на културата и уметноста.

Страните реципрочно ќе организираат денови и недели на културата со што ќе придонесат за промоција на сопствената култура.

МУЗИКА И ИЗВЕДУВАЧКИ УМЕТНОСТИ

Член 2

Страните взаемно и со должно почитување на начелото на еднаквост го охрабруваат учеството на меѓународни културно - уметнички активности од областа на музика, изведувачки уметности, фолклор, театар, опера, балет итн. организирани од нивната држава. Освен тоа, страните поддржуваат соработка меѓу театри, балетски и оперски групи и институции. Исто така ќе разменуваат информации и документи и ќе го помагаат учеството на уметничките групи и индивидуалните уметници во гореспоменатите активности.

Страните се стремат да им овозможат на народите од двете земји да се запознаат преку културна размена во областа на операта, балетот и полифонската музика.

Член 3

Во областа на различните изведувачки уметности, страните целат кон обезбедување на соработка во однос на примената на професионални знаења, вештини и искуства на композитори, режисери, кореографи, диригенти, солисти, уметници костимографи / сценографи.

Страните ќе работат на организација на тури и размена на уметнички дела меѓу двете земји. Во овие размени ќе се почитуваат авторските интелектуални права во согласност со националните законодавства и меѓународните договори на чишто се дел.

Член 4

Страните го поддржуваат продолжувањето на блиската соработка меѓу музеите и галериите.

Страните даваат поддршка на размената на изложби, посебно на изложби од културното и историското наследство, експерти, уметничка литература и публикации.

Член 5

Страните даваат реципрочна поддршка на уметниците во однос на нивното учество на меѓународни уметнички изложби кои се одржуваат во двете земји.

ЛИТЕРАТУРА И ПУБЛИКАЦИЈА

Член 6

Страните даваат заемна поддршка на соработката меѓу институциите од областа на литературата и издаваштвото и ги охрабруваат авторите и поетите да учествуваат на меѓународни литературни собири кои се одржуваат во двете земји.

Член 7

Страните ќе направат напори во насока на преведување и издавање на книги од турски автори во Република Македонија и преведување и издавање на книги од македонски автори во Република Турција.

Член 8

Страните ќе се информираат меѓусебно за меѓународните саеми на книгата кои се организираат во двете земји.

ФИЛМ И АВТОРСКИ ПРАВА

Член 9

Страните даваат меѓусебна поддршка на организацијата на недели на филмот во двете земји. Во таква пригода, страните охрабруваат присуство на делегации составени од три или четири лица.

Член 10

Страните ќе соработуваат во обезбедувањето на соодветни услови во двете земји за реализација на копродукција на филмови.

Член 11

Страните го поддржуваат учеството на професионалци во областа на краткометражните и долготражните филмови (режисери, актери, сценаристи, технички персонал итн.) на меѓународни филмски фестивали кои се одржуваат во двете земји.

Член 12

Страните, врз основа на нивното национално законодавство и меѓународните договори чии потписници се, ќе направат напори во насока на соработка и воспоставување на контакти за заштита на авторските права.

Член 13

Страните меѓусебно се известуваат за меѓународни конференции, панели, симпозиуми и слични активности во областа на интелектуалната сопственост.

БИБЛИОТЕКИ, КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО И ФОЛКЛОР

Член 14

Страните го поддржуваат продолжувањето на блиската соработка меѓу архивите, библиотеките и установите за заштита на спомениците на културата. Освен тоа, страните даваат поддршка за размена на истражувачи и изложби различни од оние кои се посветени на културното наследство, проекти, документација и публикации.

Страните ја поддржуваат блиската соработка меѓу следниве институции:

а) Соработка меѓу Генералната дирекција за библиотеки и публикации при Министерството за култура и туризам на Република Турција со Претседателството на националната библиотека и Националната и

Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ – Скопје,
Универзитетската библиотека „Св. Климент Охридски“, – Битола.

б) Соработка меѓу Генералната дирекција за културни споменици и музеи при Министерството за култура и туризам на Република Турција и Националниот конзерваторски центар – Скопје, Природонаучниот музеј на Македонија.

в) Соработка меѓу Археолошкиот музеј на Истанбул и Музејот на Македонија.

Член 15

Во рамките на УНЕСКО и останатите меѓународни организации, страните ќе ја поддржуваат соработката во областа на културата и уметноста.

Член 16

Во функција на развојот на соработката меѓу двете земји во областа на библиотечната дејност, страните ќе организираат размена на по еден библиотекар за период од една недела секоја година.

Член 17

Страните ќе обезбедат размена на научни публикации и документи, заедно ќе ја охрабруваат размената на дигитални копии, микрофилмови, каталози и печатени публикации на манускрипти и ретки дела. Оваа размена ќе се врши во согласност со националното законодавство на Страните со должна грижа за авторските права.

Член 18

Со цел да се спречи незаконското внесување, изнесување и пренос од двете земји, страните ќе разменуваат информации и ќе соработуваат во рамките на нивното национално законодавство и потпишаните меѓународни договори.

Член 19

Страните ја поддржуваат соработката во областа на фолклорот и за таа цел организираат размена на експерти за истражување на оваа област.

Член 20

Страните меѓусебно ги поддржуваат научниците и експертите да учествуваат на меѓународни научни собири од областа на фолклорот. Страните го поддржуваат организирањето на фолклорни изложби и размената на изведувачи од областа на куклениот театар, театар на сенки, фолклорна музика и танци.

Член 21

За заштита на културното наследство, страните меѓусебно ќе ги поддржуваат сите напори, со цел заштита на турските уметнички дела во Македонија и македонските уметнички дела во Турција и ќе придонесуваат кон реставрацијата на спомениците во двете земји.

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 22

Страните ќе обезбедат развивање на соработката во областа на библиотекаството и размена на експерти и научни публикации, ресурси и документи меѓу нивните библиотеки.

Член 23

Страните ќе обезбедат размена на научни извештаи, објавени материјали, заклучоци научни извештаи, на симпозиуми, конгреси, како и резултати од истражувања и студии заеднички организирани од Страните.

Член 24

Страните ќе го охрабрат учеството на нивни претставници на фестивали, меѓународни состаноци, семинари и настани организирани од други земји во нивната земја, како и превод и објавување на литературни дела на нивни автори.

Член 25

Страните ќе ја поддржат соработката меѓу нивните книжевни и издавачки институции и ќе го охрабрат нивното учество на меѓународни симпозиуми, панели и фестивали на книжевноста и издаваштвото.

Член 26

Страните ќе се информираат меѓусебно за меѓународните саеми на книгата, кои ќе се одржуваат во нивните земји и ќе го поттикне заедничкото учество на издавачи и автори на двете земји на овие саеми на книгата.

Член 27

Одредбите за размена на делегации се следни:

- а) Најмалку еден месец претходно, страната која испраќа ја информира страната домаќин за членовите на делегацијата и нивните потреби во текот на посетата.
- б) Во рок од 15 дена, страната домаќин ја информира другата страна во врска со одлуката за прифаќање на делегацијата и точниот датум за посетата.
- в) По приемот на информацијата за посетата, страната која испраќа ја информира страната домаќин за точната дестинација, време на пристигнување и начин на патување во рок од најмногу десет дена.

Член 28

Одредбите за размена на изложби се следни:

- а) најмалку три месеци претходно, страната испраќач е должна, на страната домаќин, да ги достави потребните материјали за подготовка на изложбата (концепт, текст, список на изложбени предмети, материјали потребни за подготовка на изложбените сали и каталогот).
- б) Страната испраќач е должна да ги испрати изложбените предмети до страната домаќин најмалку десет дена пред почетокот на изложбата.
- в) Страната домаќин, на својата територија, гарантира за безбедноста на изложбата. Во случај на губење или оштетување на изложбените материјали, со цел да и овозможи на страната испраќач да ја пријави штетата до соодветната осигурителна компанија, страната домаќин е должна на страната испраќач да и ја даде целокупната документација за губењето или оштетувањето. Сите трошоци за експертите ангажирани во случај на оштетување се на товар на страната домаќин. Никакви активности за реставрација нема да бидат изведени без дозвола на страната испраќач.

ФИНАНСИСКИ ОДРЕДБИ

Член 29

Финансиските одредби во врска со размената на делегации и учесници се следниве:

- а) Страната испраќач ги покрива трошоците за меѓународен повратен билет за учесниците и меѓународниот транспорт на костумите и музичките инструменти.

б) Страната домаќин ги покрива трошоците за превземање, сместување и внатрешен транспорт на учесниците како и трошоците сврзани со промоцијата и организацијата на изведбите.

Член 30

Финансиските одредби за размена на уметнички групи се следни:

а) Страната испраќач ги покрива трошоците за меѓународен повратен билет за членовите на групата и придружниците и меѓународниот транспорт на костимите и музичките инструменти.

б) Страната домаќин ги покрива трошоците сврзани со превземање, сместување и внатрешен транспорт на членовите на групата и придружниците, внатрешен транспорт на материјалите, костимите и музичките инструменти, промоцијата и организацијата на изведбата. Во итен случај сврзан со здравствената состојба на некој од членовите на групата или придружниците, страната домаќин ги сноси трошоците за здравствените услуги.

Член 31

Финансиските одредби за размена на изложби се следни:

а) Страната испраќач ги сноси трошоците за меѓународен транспорт на експертите задолжени за изложбата. Освен тоа, страната испраќач ги сноси трошоците за целокупното осигурување на секој поединечен предмет од изложбата.

б) Страната домаќин ги сноси трошоците сврзани со внатрешниот транспорт на изложбените предмети, експертите задолжени за изложбата, како и трошоците за изложбените сали, каталог, печатењето на промотивниот материјал (доколку не е поинаку предвидено) и останатите технички услуги потребни за изложбата.

в) Организаторите на изложбата може да ги определат „условите за организирање и финансиските одредби на изложбата“ во посебен договор.

Член 32

Оваа програма влегува во сила на датумот на прием на последното известување во врска со исполнувањето на внатрешните законски процедури согласно националното законодавство на Страните и останува во сила за период од 3 години или додека не се потпише нова Програма.

Оваа Програма може да биде прекината со известување по дипломатски пат од една од Страните, 3 месеци пред истекувањето на нејзината важност.

Оваа Програма може да се измени со взаемна согласност. Секоја измена влегува во сила согласно првиот став од овој член.

Составено во Истанбул на 21/12/2012 во два оригинални примерока на турски, македонски и англиски јазик, при што сите текстови се еднакво автентични. Во случај на разлики во толкувањето, преовладува англискиот текст.

**За Владата
на Република Турција**

**За Владата на
Република Македонија**

**Ертугрул ГУНАЈ
Министер за Култура и Туризам**

**Елизабета КАНЧЕСКА МИЛЕВСКА
Министер за Култура**

**CULTURAL COOPERATION PROGRAMME
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
FOR 2013 - 2015**

The Government of the Republic of Turkey and the Government of the Republic of Macedonia (hereinafter referred to as the "Parties") agreed on the following Programme, referring to the Article 16 of Cultural Cooperation Protocol that was signed on October 15, 1993 between the Republic of Macedonia and the Republic of Turkey.

Article 1

The Parties shall support the establishment and development of mutual cooperation among the institutions and units concerning all spheres of culture and art.

The Parties shall reciprocally organize days and weeks of culture that shall contribute to the promotion of their own culture.

MUSIC AND PERFORMING ARTS

Article 2

The Parties shall mutually and with due regard to the principle of equality encourage participation in the international cultural and artistic activities concerning music, performing arts, folklore, theatre, opera, ballet etc. hosted by their countries. Besides, they shall support cooperation between, ballet, opera groups and institutions. They shall exchange information and documents. They shall facilitate the participation artistic formations and individual artists to the above mentioned activities.

The Parties shall strive to enable the peoples of the two countries to get acquainted with each other through cultural exchange in the fields of opera, ballet and polyphonic music.

Article 3

The Parties, in the field of various performing arts, shall strive to ensure cooperation regarding the utilization of professional knowledge, skills and experiences of composers, directors, choreographers, conductors, soloists, artists and designers of decor/costume.

The Parties shall endeavor to organize tours and exchange of works of art between the two countries. In such exchanges intellectual property rights shall be respected in accordance with national legislation and the international agreements that they are a Party to .

Article 4

The Parties shall support the continuation of close cooperation among the museums and galleries.

The Parties shall support the exchange of exhibitions, with the exception exhibitions of cultural and historical heritage, experts, literature of arts and publications.

Article 5

The Parties shall reciprocally support artists to participate in the international art exhibitions to be held in their countries.

LITERATURE AND PUBLICATION

Article 6

The Parties shall mutually support the cooperation among the institutions of literature and publications and encourage authors and poets to participate in international literature meetings to be held in their countries.

Article 7

The Parties shall endeavour to translate and publish books of Macedonian authors in the Republic of Turkey and translate and publish books of Turkish authors in the Republic of Macedonia.

Article 8

The Parties shall inform each other about the international book fairs organized in their countries.

FILM AND COPYRIGHTS

Article 9

The Parties shall mutually support the organization of film weeks in each other's countries. On such occasions, they shall encourage the hosting of delegations composed of three or four persons.

Article 10

The Parties shall cooperate to provide suitable conditions in their countries for the realization of film co-productions .

Article 11

The Parties shall support the participation of professional short and long film artists (director, actor, scenarist, technical staff member, etc.) in international film festivals held in their countries.

Article 12

The Parties, on the basis of their national legislation and international treaties signed by the Parties, shall make effort to cooperate and to establish contacts concerning the protection of copyrights.

Article 13

The Parties shall notify each other of the international conferences, panels, symposia and similar activities held in the field of intellectual property.

LIBRARIES, CULTURAL HERITAGE AND FOLK CULTURE

Article 14

The Parties shall ensure the continuation of close cooperation among the archives, libraries and the institutions concerning the protection of cultural monuments. Besides, they shall support the exchange of expert researchers and exhibitions other than those of objects of cultural heritage, projects, documentation and publications.

The Parties shall support the close cooperation among the following institutions:

- a) Cooperation among General Directorate of Libraries and Publications of the Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Turkey with the Presidency of National Library and the National and University Library "St. Kliment Ohridski" of Skopje, the National and University Library "St. Kliment Ohridski" of Bitola.
- b) Cooperation among the General Directorate of Cultural Artifacts and Museums of the Ministry of Culture and Tourism of the Republic of Turkey and the National Conservative Centre - Skopje, Natural Sciences Museum of Macedonia .
- c) Cooperation among İstanbul Archaeology Museum and the Museum of Macedonia

Article 15

Within the framework of UNESCO and other international organizations; the Parties shall support the cooperation in the fields of culture and art.

Article 16

To develop cooperation of the two countries in the field of librarianship; the Parties shall exchange one librarian for a period of one week every year.

Article 17

The Parties shall provide for the exchange of scientific publications and documents, shall mutually encourage the exchange of digital copies, microfilms, catalogues and printed publications of manuscripts and rare works. The exchange shall be done in accordance with the national legislation of the Parties, with due concern to copyright.

Article 18

To prevent the illegal importation to and exportation and transfer from their countries; the Parties shall exchange information and cooperate within the framework of their national legislation and international agreements signed.

Article 19

The Parties shall encourage cooperation in the field of folk culture and to this end, they shall exchange experts to make research in this area.

Article 20

The Parties shall mutually encourage scientists and experts to participate in international scientific meetings concerning folklore. They shall support the organization of folkloric exhibitions and exchange of performers and groups dealing with puppet theatre, shadow theatre, folk music and folk play.

Article 21

For keeping the cultural heritage; the Parties shall support every efforts of each other, they shall protect the Macedonian works of art in Turkey and Turkish works of art in Macedonia and they shall contribute to the restoration of monuments in both countries.

GENERAL PROVISIONS

Article 22

The Parties provide the development of cooperation in the field of librarianship and the exchange of experts and scientific publications, resources and documents among their libraries

Article 23

The Parties shall ensure the exchange of published materials, conclusions and scientific reports, of symposiums, congresses as well as results of research and studies jointly organized by the Parties.

Article 24

The Parties shall encourage the participation of their representatives in the festivals, international meetings, seminars and the events organized by other countries in their country and the translation and publication of the literary works of their authors

Article 25

The Parties shall support cooperation among the their literary and publishing institutions of and shall encourage their participation in the international symposiums, panels and festivals on literature and publishing.

Article 26

The Parties shall inform each other about the international book fairs that will be held in their countries and encourage the mutual participation of the publishers and authors of both countries to these book fairs.

Article 27

The provisions concerning the exchange of delegations are as follows:

- a) At least one month before; the sending Party shall inform the receiving Party about the members of the delegation and their needs regarding the visit.
- b) In 15 days time; the receiving Party shall inform the sending Party about the decision for accepting the delegation and the exact date of the visit.
- c) After receiving the information about the visit, the sending Party shall inform the receiving Party about the exact point of destination, arrival time and transportation vehicle, in ten days time at the latest

Article 28

The provisions concerning the exchange of exhibitions are as follows:

At least three months before, the sending Party shall send the materials (the concept, necessary text, list of the exhibits, the materials required for the

preparation of exhibition hall and the catalogue) to the receiving Party which is necessary for the exhibition.

a) The sending Party shall send the exhibition items to the receiving Party, at least ten days before the opening of the exhibition.

b) The receiving Party, in her territory; guarantees the security of the exhibition. In case of loss or damage of the exhibition materials, to enable the sending Party to apply to the insurance company for compensation, the receiving Party is obliged to give all the documentation about the loss or the damage to the sending Party. All the expenses of the experts undertaking the work concerning the damage shall be covered by the receiving Party. No restoration shall be carried out without the permission of the sending Party.

FINANCIAL PROVISIONS

Article 29

Financial provisions about the exchange of delegations and participants are as follows:

The sending Party shall cover the expenses of international round-trip ticket of the participants and international transportation of the costumes and musical instruments.

a) The receiving Party shall cover the expenses of board and lodging and designated domestic transportation of the participants as well as the expenses related to the promotion and the organization of the performances.

Article 30

Financial provisions concerning the exchange of art groups are as follows:

a) The sending Party shall cover the expenses of international round-trip tickets of the group members and the accompanying person as well as international transportation of costumes and musical instruments.

b) The receiving Party shall cover the expenses related to the board and lodging and designated domestic transportation of the group members and accompanying person, the domestic transfer of the materials, costumes and musical instruments, promotion and the organization of the performance. In case of emergency related to the health of the members of the group or the accompanying person, the receiving Party shall pay for the health services.

Article 31

Financial provisions concerning the exchange of exhibitions are as follows:

- a) The sending Party shall cover the expenses concerning international transportation of the expert who shall be in charge of the exhibition. Besides, the sending Party shall cover the nail to nail insurance cost of every single exhibition item.
- b) The receiving Party shall cover the expenses related to the domestic transportation of the exhibits, the expert in charge of the exhibition and provide for the expenses of exhibition hall, catalogue, the printing of the advertisement material (if it is not put in another way) and the other technical service costs required for the exhibition.
- c) Organizers of the exhibition may determine "the conditions of organizations and the financial provisions of the exhibition" by a separate agreement.

Article 32

This Programme shall enter into force on the date of the reception of the latest notification regarding the completion of the internal legal procedures stipulated by the national legislation of the Parties and shall remain in force for a period of 3 years or until a new Programme is signed.

This Programme may be terminated by a notification through diplomatic channels by one of the Parties 3 months in advance of the expiration date.

This Programme may be amended by mutual consent. Each amendment shall enter into force in accordance with the first paragraph of this Article.

Done in İstanbul on 21/12/2012 two original copies in the Turkish, Macedonian, and English languages, all the texts being equally authentic. In case of divergence in the interpretation, the English text shall prevail.

**ON BEHALF OF
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

**ON BEHALF OF
THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF MACEDONIA**

**ERTUĞRUL GÜNAY
Minister of Culture and Tourism**

**ELIZABETA KANCESKA MILEVSKA
Minister of Culture**